

Remonstrantse Gemeente Rotterdam

31 december 2021

Voorganger: Tjaard Barnard

Inleidend orgelspel

Welkom en Votum en groet

Van harte welkom in deze Remonstrantse Arminiuskerk in Rotterdam. We zijn hier samengekomen, Jos van der Kooy, organist, Nicky Bouwers, onze zangeres, Marileen Driesprong die alles zo deskundig opneemt en onze koster Ed Stevens die ons helpt met alle praktische zaken.

We nemen nu de dienst op voor de jaarwisseling.

Onze hulp is in de naam van de Heer
die hemel en aarde gemaakt heeft
die trouw houdt tot in eeuwigheid
en die niet loslaat het werk van zijn handen.

Genade zij u vrede van
God onze Vader
en van Jezus Christus, de Heer.
Amen.

Antwoordlied Tot u, Heer

Bijbeltekst Deuteronomium 34: 1-7

Voor vandaag heb ik een bijzondere Bijbellezing uitgekozen. Hij komt uit het slot van het boek Deuteronomium. Dit boek beschrijft de tocht door de woestijn van het volk Israël dat ontsnapt is uit de klauwen van de farao en de slavernij. Het volk heeft veertig jaar door de woestijn gewandeld. De wolk en de vuurkolom functioneren minder goed dan de huidige TomTom. Maar de tocht komt tot een einde. Ze staan bij de grens. Het volk staat gereed om het beloofde land in te trekken. Hun grote aanvoerder Mozes is 120 jaar oud.

Hij krijgt van God het beloofde land te zien, maar trekt er zelf niet meer binnen. Mozes en het volk staan op een grens zoals wij dat elkaar jaar staan. Zij en wij staan even stil om vooruit te kijken en ook achterom.

Vanuit Moab ging Mozes in de richting van de berg Pisga. Die berg ligt tegenover de stad Jericho. Daar ging hij de berg Nebo op.

De Heer liet Mozes het hele land zien: heel Gilead tot aan Dan in het noorden, ²het hele gebied van de stammen Naftali, Efraïm en Manasse in het midden van het land, en heel Juda tot aan de Middellandse Zee in het westen. ³En verder nog de Negev-woestijn, het Jordaan-dal, en de vlakte bij Jericho, tot aan Soar. Jericho is de stad van de palmbomen. ⁴De Heer zei tegen Mozes: ‘Dit is het land dat ik plechtig beloofd heb aan Abraham, Isaak en Jakob. Ik heb gezegd dat ik het aan hun nakomelingen zou geven. Ik laat je dat land nu zien, maar je zult het niet

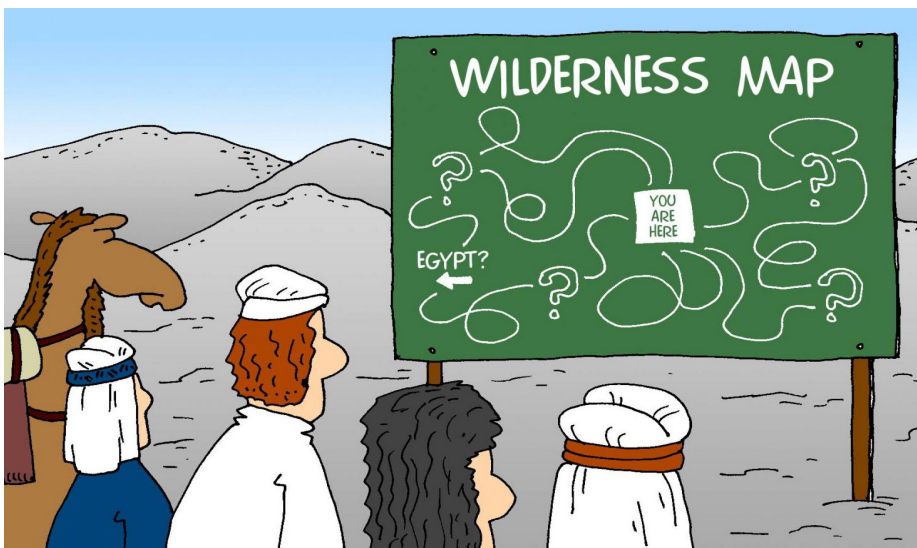
binnengaan.’ ⁵Toen stierf Mozes, de dienaar van de Heer, in het land Moab. Het gebeurde zoals de Heer gezegd had. ⁶De Heer begroef hem in een dal in Moab, in de buurt van Bet-Peor. Tot op deze dag weet niemand waar het graf van Mozes precies is.

⁷Mozes was 120 jaar oud toen hij stierf. Hij was nog sterk, en zijn ogen waren nog goed.

Lied Uren, dagen, maanden, jaren (Bundel 1944, 238)

Preek

Hoe moeten we, beste mensen, dit verhaal nu duiden. Op het eerste gezicht klinkt het nogal teleurstellend. Heb je 40 jaar leidinggegeven aan de reisorganisatie Deserttours, kom je toch het nieuwe land niet in. Je hebt je hele leven gegeven om een volk te leiden, waarvan je lange tijd niet wist dat je ertoe behoorde. Opgevoed door een prinses aan het hof van de farao, u kent het verhaal van het biezen mandje wel, ontdekt hij pas laat waar zijn wortels liggen. Hij wordt geroepen bij de brandende braamstruik om met Gods hulp het volk te redden.

Nu is hij 120. Hoogbejaard, maar nog wel recht van lijf en leden. Gezond van geest. Overigens: voor Joden de aanleiding om bij verjaardagen te wensen: ‘mazzel tov en tot 120!’

Is het teleurstellend voor hem, dat hij het beloofde land alleen nog maar mag zien, uit de verte? Het boek Numeri geeft een soort verklaring waarom het niet mag. Eenmaal heeft Mozes gehoor gegeven aan de ongehoorzaamheid van het volk. Het volk had geen vertrouwen meer in God en had dorst. Mozes nam dat gebrek aan geloof over en verrichtte zelf een wonder. Hij sloeg op de rots en er kwam water tevoorschijn. Mozes en zijn broer Aäron werden, net als vele anderen, gestraft. Ze zouden het land niet in komen.

Mooie verhalen worden ook verteld over hoe het feit, dat Mozes geen bekende plek heeft waar hij begraven ligt, een diepere betekenis geeft in het verhaal. De plek waar iemand begraven ligt is in het jodendom de plek om zijn woorden en daden te gedenken. Het belangrijkste werk van Mozes is het bezorgen van de Wet, de Stenen Tafelen. Het overdenken daarvan kan niet alleen maar op één vaste plaats gebeuren. Dat moet overal gebeuren. Vandaar geen plek...

Een moderne, wat meer realistische uitleg zit misschien in het gegeven dat er nu een heel andere directie voor de organisatie nodig was. Voor de reis door de woestijn, een in wezen vreedzaam gebeuren, had je een heel andere aanvoerder nodig, dan de vechtjas Jozua die het land nu zal gaan veroveren. Het zou te veel van de oude Mozes gevraagd zijn om dat te gaan doen. ‘Laat nu, Heer, uw dienaar gaan in vrede’. Dat zijn de woorden van de oude Simeon als hij het heil, namelijk het kind Jezus, gezien heeft. Dat geldt misschien ook wel voor Mozes.

Mozes staat op een drempel en hij gaat er niet overheen. Hij kijkt terug op zijn leven. Even voor dit moment heeft hij nog eenmaal het volk toegesproken. Hij heeft ze de goddelijke wetten in herinnering gebracht. Hij heeft nog eenmaal verteld hoe er leven is, als je de goede keuze maakt, maar ook hoe de dood, het doodse perspectief op de loer ligt, als je niet de juiste keuze maakt. Kies dan het leven!

De dagen van oud en nieuw werken voor ons hetzelfde. Als vanzelf kijken we naar wat het afgelopen jaar heeft gebracht. Als ik rondkijk in onze geloofsgemeenschap zie ik de last en het verdriet die wij allemaal hebben gehad van de coronatijd. Ook denk ik aan de gemeenteleden die ons zijn ontvallen. Een echtpaar, hoewel zeker op leeftijd, maar nog wel heel actief. In een paar weken waren ze er niet meer. Ook anderen, door anderen ziekten, die tot korter of langer geleden elke week hier waren. Ze zijn nu niet meer onder ons. Ons gemeentelven is karig geworden. We kunnen elkaar niet echt meer ontmoeten. Geen gesprekskringen thuis. En als we elkaar hier bij de koffie spreken, dan zijn we eigenlijk onverstandig bezig. Veel te dicht bij elkaar.

Maar het achteromkijken leidt natuurlijk niet alleen tot verdriet om wie niet meer bij ons zijn. We mogen ook dankbaar zijn, voor wat we in hen mochten ontvangen. Zoveel warmte als wij van sommigen mochten ontvangen. Zoveel steun, in goede en kwade dagen. Onze gemeente leeft ervan en leeft er uit. Meeleven met elkaar. En naast alle zorgen, zullen velen met mij ook plezierige herinneringen aan dit jaar hebben. Dingen die goed waren. Mooie ontmoetingen. Een nieuw begin. 'Tot hiertoe heeft de Heer ons geholpen' zullen de wat orthodoxeren in ons midden zeggen. En terecht.

We gaan langzaam het nieuwe jaar in. We hopen op betere tijden, maar we houden rekening met een ongekennde onzekerheid. In het kleine Bijbelboekje Jakobus wordt het al zo mooi gezegd:

Dan iets voor u die zegt: 'Vandaag of morgen gaan wij naar die en die stad. Daar blijven we een jaar, we zullen er handeldrijven en geld verdienen.' U weet niet eens hoe uw leven er morgen uitziet. U bent immers maar damp, die heel even verschijnt en dan al verdwijnt. U zou moeten zeggen: "Als de Heer het wil, zijn we dan in leven en zullen we dit of dat doen."

Zelfs vrijzinnigen beginnen door corona hier enig gevoel voor te krijgen! Juist op dit moment, zo aan het slot van het ene en het begin van het nieuwe jaar voelt het goed om ons bestaan in een groter perspectief te plaatsen. Het komt ergens vandaan en het gaat ergens naar toe. Het is er niet zomaar. We mogen ons bestaan toevertrouwen aan iets of iemand die het draagt, aan God. Laten we daar deze jaarwisseling extra bij stil staan. Laten we beseffen, zoals we zullen zien, dat ons leven staat in een oneindige lofzang, die nooit zal stoppen.

Amen.

Orgelspel

Gebeden, afgesloten met Onze Vader (gesproken)

Eeuwige, onze God,

Dezer dagen denken we aan het afgelopen jaar. We danken u voor de zegeningen die we hebben ontvangen. U hebt ons het leven gegeven en u blijft ons dragen. We danken u voor de kracht die we hebben ontvangen, toen het leven niet mee zat.

God, vergeef ons wat misgegaan is, wanneer we niet uw weg hebben gevolgd. Wanneer we mensen hebben laten zitten en niet naar elkaar hebben omgezien.

In dit jaar hebben we definitief afscheid moeten nemen van mensen die ons lief waren. Het voelt vreemd, om deze bijzondere dagen zonder hen mee te maken.

Geef ons kracht om los te laten. Maak dat we durven vertrouwen, dat u ons allen draagt, ook al zijn sommigen niet meer onder ons. U, o God, bent een God van levenden. De doden leven voor u.

Geef ons kracht om in het jaar dat voor ons ligt uw weg te zoeken. Sterk ons, als wij u zoeken. Maak dat wij u vinden. Bemoedig ons in onze zorgen. Ontferm u over uw mensenkinderen in de moeilijkheden van het leven.

In de stilte van ons hart willen we stem geven aan wat ons bezighoudt. We bidden – ieder voor zich – voor ons zelf, voor deze wereld, met haar noden. U, o God, wilt zich over ons ontfermen.

[...]

Met heel uw kerk, van alle plaatsen en tijden, bidden we met de woorden van Jezus.

Onze Vader, die in de hemel zijt,
Uw naam worde geheiligd;
Uw koninkrijk kome;
Uw wil geschiede
Op aarde zoals in de hemel.
Geef ons heden ons dagelijks brood.
En vergeef ons onze schulden
Zoals ook wij onze schuldenaars vergeven.
En leid ons niet in verzoeking,
Maar verlos ons van de boze
Want van U is het koninkrijk en de kracht
En de heerlijkheid
In eeuwigheid.
Amen.

Aankondiging collecte

Na afloop van de dienst vindt u de gegevens voor de collecte in beeld. Een QR-code en gewoon een bankrekeningnummer. We gebruiken het geld voor de diaconie en voor het in stand houden van deze diensten. U doet ons – en wellicht ook u zelf – een groot genoegen als u royaal wilt bijdragen.

Slotlied 248 De dag door uwen gunst ontvangen

Uitzending en zegen

Bevestigen wij dan ons geloof in een leven van liefde,
aanvaarden wij onze verantwoordelijkheid voor onze geloofsgemeenschap,
haar taak in deze wereld, met haar noden
en gaan wij dan van hier naar ons huis en onze levensopdracht,
het nieuwe jaar in,
onder Gods zegen.

De Heer zegene en Hij behoede ons.
De Heer doe zijn aangezicht over ons lichten en zij ons genadig.
De Heer verheffe zijn aangezicht over ons en geve ons vrede.
Amen.

Orgelspel: improvisatie O God die droeg ons voorgeslacht